

Wydanie nowe.

Pani Julji z Bakowskich Baranowskiej.

25

25

Preludyi Praeludien

dwu, trzy i cztero głosowych

na

organ lub fisharmonike

do użytku

organistów i kształcącej się młodzieży

utworu

zwei, drei und vierstimmig

für

Orgel oder Harmonium

zum Gebrauch

der Organisten und Musikbeflissenen

componirt

von

WŁADYSŁAWA ŻELEŃSKIEGO. LADISLAUS ŻELEŃSKI.

Dzieło 38.

Opus 38.

1-8. Preludya dwu głosowe.
9-16. Preludya trzy głosowe.
17-25. Preludya cztero głosowe.

Rs.1.20.netto.

Nº 1-8. Zweistimmige Präludien.
" 9-16. Dreistimmige Präludien.
" 17-25. Vierstimmige Präludien.

M.3 - netto.

Przyjęte przez Instytuty Muzyczne w Warszawie i w Krakowie.

In das Warschauer und Krakauer Conservatorium zum Gebrauch eingeführt.

Nakład i własność wydawców
Warszawa **Gebethner i Wolff**
Gebethner i Sp.

Verlag und Eigenthum für alle Länder
Krakau **G.Gebethner & Co**
Warschau Gebethner & Wolff

St. Petersburg, J. H. ZIMMERMANN. MOSCOU, J. HILKNER.

W. Cosse a Moscou Milymoff per. prop. Maissen

110

Дозволено цензурою Варшава 3 Іюня 1897 г.

4910-44

Przedmowa.

W niniejszem dziełku oprócz praktycznego użytku dla organistów, miałem i pedagogiczny cel na myśli. W pierwszej części zwłaszcza preludya dwugłosowe służyć mają do wyrobienia ścisłego legata, niezbędnego w grze na organach. We wszystkich prawie dotychczasowych pracach na tem polu pominiętym został wzgląd, że nie wszyscy z oddających się grze organowej, mogą pochwalić się dostatecznie wyrobioną ręką przez sumienne studia na fortepianie, które koniecznie powinny poprzedzać grę na organach. Zeszyt pierwszy moich dwugłosowych preludyi ma być zatem uważanym za przygotowawczy do trzech i czterogłosowych utworów zawartych w dwóch następnych zeszytach, gdzie już znaczne trudności pokonywać trzeba z powodu zawitych nieraz kombinacji harmonicznym.

Głównem jednak zadaniem mej pracy jest rozbudzenie lepszego smaku w naszych organistach, którym przytoczone tu kościelne pieśni swojskie powinny być przypomnieniem, jakimi skarbniami melodyi mają do rozporządzenia właśnie w pieśniach kościelnych. Chciałbym ich zachęcić do szlachetniejszego nieco traktowania instrumentu, który niezawodnie jest jednym z najważniejszych czynników rozbudzenia zmysłu piękna w ludzkiej duszy.

Preludya moje są tak traktowane, aby mogły być wykonywanymi bez klawiatury pedałowej i na jednym manuale, a to dla łatwiejszego rozpowszechnienia ich po kraju, ponieważ nie wszędzie organisci rozporządzają większym instrumentem.

W trzecim zeszytcie niektóre preludya dadzą się wzmocnić pedałem i wzbogacić kolorytem przez użycie dwóch klawiatur, jeżeli instrument do tego się nada. Dla amatorów fisharmonii preludya te również przydać się mogą. Dotychczas na instrument ten, oprócz transkrypcyj operowych, arii i popularniejszych ustępów z klasycznej muzyki, nic nie drukowano. Wszystkie znaki, cieniowania niemożliwe na organach, głównie tu znajdują swe zastosowanie. W końcu krótkiej mej przedmowy wyrazić muszę życzenie, aby preludya moje nie były pomijane przez młodzież poświęcającą się studiom kompozycji. O ile mi się zdaje, służyć by one mogły za wzór do traktowania polifonii w stylu swobodnym, zastosowanym już do dzisiejszych wymagań.

Jakkolwiek niewyczerpaną skarbnicą w tym względzie były i będą zawsze utwory Sebastjana Bacha i w ogóle dzieła mistrzów dawniejszej epoki, jednak wyznać należy, że nie wszystkie umysły, zwłaszcza u nas, zdolne są zrozumieć potężnego ducha, wskutek zbyt obszernych ram dzieła i szorstkiej niekiedy formy. Utwory Bacha, szczególnie organowe, potrzebują tak wielkich środków instrumentu, że o ich spopularyzowaniu się w naszym społeczeństwie mowy jeszcze być nie może.

Rzucone w chwilach wolnych ulotne myśli odda w niniejszym zbiorze preludyi w ręce organistów kształcącej się młodzieży. W dalszym ciągu mam nadzieję urzeczywistnić dawno powzięty zamiar wyzyskania swojskich melodyi kościelnych i przyobleczenia ich w jak najprzystępniejszą formę, a to celem ogólniejszego rozpowszechnienia.

Władysław Żeleński

Dyrektor Konserwatorium muzycznego w Krakowie.

Vorwort.

Vorliegendes Werkchen habe ich zum praktischen Gebrauch für Organisten, sowie auch für pedagogische Zwecke bestimmt. Im ersten Theile namentlich sollen die zweistimmigen Präludien dem Orgelspieler zum Ausbilden des unumgänglich notwendigen exacten Legato's dienen. Da fast in allen dergleichen Werken nicht beachtet wurde, dass vielen Orgelspielern eine genügend ausgebildete Technik fehlt, so habe ich in mein erstes Heft nur zweistimmige Präludien gesetzt, die als Vorbereitung in den im folgenden Hefte enthaltenen 3 und 4 stimmigen Compositionen dienen sollen. Letztere sind wegen vorkommender verwickelter harmonischer Combinationen schon bedeutend schwieriger.

Die Hauptaufgabe meiner Arbeit ist die Wachrufung eines besseren Geschmackes bei unsern Organisten, denen die hier vorgeführten heimischen Kirchenlieder nebst volksthümlichen Weisen, in Erinnerung bringen sollen, welche grosser Melodienschutz namentlich in den Kirchenliedern zu ihrer Verfügung steht. Ich möchte sie auch zu einer etwas edleren Behandlung desjenigen Instrumentes anfeuern, das zweifelsohne zu den wichtigsten Hebeln zählt, durch welche der Schönheitssinn im Landvolke aufzurichten ist.

Meine Präludien sind so eingerichtet, dass sie ohne Pedal-Claviatur und nur auf einem Manual gespielt werden können, wodurch dieselben eine leichtere Verbreitung finden dürften, da den Organisten grössere Instrumente nicht überall zur Verfügung stehen.

Im dritten Hefte lassen sich einige Präludien durch das Pedal verstärken, und durch Anwendung zweier Claviaturen in einem reicheren Colorit zu Gehör bringen, sobald das Instrument danach ist. Desgleichen werden diese Präludien auch den Liebhabern des Harmoniums dienen, und werden ihnen erwünscht sein, da mit Ausnahme von Transcriptionen, von Opern-Arien und populären Stücken classischer Musik für dieses Instrument bisher fast nichts mehr im Drucke erschienen ist. Alle Schattirungszeichen, die auf der Orgel unmöglich sind, finden vornehmlich hier ihre Anwendung.

Obgleich die Werke von Seb. Bach sowie überhaupt der Meister früherer Epoche in dieser Richtung unerschöpfte Schätze darbieten, so sind dieselben wegen ihrer Erhabenheit und zuweilen schroffer Form nicht für Jedermann verständlich. Besonders die Bach'schen Compositionen erfordern grössere Orgelwerke, so dass sie eine allgemeine Verbreitung nicht erreichen können.

Die in Musestunden niedergeschriebenen musikalischen Gedanken übergebe ich nun den Organisten und der sich in der Musik bildenden Jugend. Für die Folge hoffe ich meine längst gefasste Absicht heimische Kirchenmelodien zu fructifiziren und dieselben in einer möglichst zugänglichen Form zu verbreiten.

Ladislauś Żeleński

Direktor des Konservatoriums der Musik in Krakau.

Niektóre uwagi co do użycia rejestrów i cieniowania.

Nie podałem tutaj rejestrów w szczególności, gdyż tak u organów, jak i fisharmonii nie znajdziemy nigdzie jednakich środków pod względem kolorytu. Fisharmonje zwłaszcza paryskie i sztutgardzkie, różnią się zupełnie systemem od amerykańskich. Musiałbym zatem zastosować się do jednego tylko rodzaju instrumentu, przez co dziełko niniejsze nie dałoby się już tak rozpowszechnić.

W preludyach dwugłosowych przy fortenu należy używać więcej jak ośmiostopowych głosów w połączeniu z jednym lub z dwoma czterostopowymi. O użyciu pełnego instrumentu (*grand jeu*) mowy być nie może, gdyż charakter dwóch głosów na to nie zezwala. Przy piano użyjemy tylko rejestru ośmiostopowego, jako pryncypału w połączeniu z fletem, lub innym łagodnie brzmiącym głosem.

Dobrze by było powyższe preludya przejść wprzód dokładnie na fortepianie, aby nie być tamowanym w swobodnym użyciu miechów i rejestrów. Na organach tempo winno być cokolwiek umiarkowańszem, a to ze względu na poważny charakter instrumentu i większe trudności mechaniczne z powodu cięższej znacznie klawiatury.

Bemerkungen.

Ich habe hier nicht angegeben, welche Register gezogen werden sollen, da wir weder bei der Orgel, noch bei den Harmonium's stets dieselben Mittel für das Colorit vorfinden.

Namentlich unterscheiden sich die Pariser und Stuttgarter in ihren Systemen vollständig von den Amerikanischen. Es wäre zu weitläufig in jedem Falle jedes System zu berücksichtigen und es wäre unpraktisch nur auf ein Instrument Rücksicht zu nehmen.

*In den zweistimmigen Präludien sollen bei Forte achtfüssige Stimmen gebraucht werden. Von der Benutzung des vollen Instrumentes (*grand jeu*) kann keine Rede sein, da der Charakter zweier Stimmen dem zuwider ist. Beim Piano benutzen wir nur das achtfüssige Register, wie das Principal in Verbindung mit dem Flauto oder einer andern sanft tönenden Stimme.*

Es würde sich empfehlen, alle diese Präludien zuerst auf dem Klavier gehörig einzuüben, um bei der Anwendung der Blasbälge u. Register nicht behindert zu sein. Das tempo soll auf der Orgel etwas gemässiger sein und zwar mit Rücksicht auf den ernsten Charakter des Instrumentes selbst, wie auf die grösseren mechanischen Schwierigkeiten einer bedeutend schwereren Claviatur.

I. Preludya dwugłosowe.

I. Zweistimmige Praeludien.

1. Moderato.

W. ŻELEŃSKI, Op. 38.

The musical score is written for a two-stemmed piano. It begins with a forte (*f*) dynamic and a tempo marking of *Moderato*. The first system includes fingerings such as 2 5 2 1 3 and 2 1 3 5. The second system continues with fingerings like 2 1 2 3 1 and 4 1 3 2 1. The third system features a *cresc. poco a poco* instruction and a *p dolce* dynamic. The fourth system includes *cresc. sempre* and *sempre legato* markings. The fifth system continues with *sempre legato*. The sixth system concludes with a *poco riten.* instruction. The score is filled with detailed musical notation, including slurs, ties, and various fingerings.

2. Quasi Allegretto.

The musical score consists of six systems, each with a treble and bass staff. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The piece is marked 'Quasi Allegretto'.

- System 1:** Treble staff starts with a slur over the first two measures. Bass staff has a slur over the first two measures. Performance instruction: *sempre legato*.
- System 2:** Treble staff has a slur over the first two measures. Performance instruction: *cresc. poco a poco*. Bass staff has a slur over the first two measures. Performance instruction: *dim.*
- System 3:** Treble staff has a slur over the first two measures. Performance instruction: *p*. Bass staff has a slur over the first two measures. Performance instruction: *p*.
- System 4:** Treble staff has a slur over the first two measures. Performance instruction: *cresc.*. Bass staff has a slur over the first two measures. Performance instruction: *espressivo*.
- System 5:** Treble staff has a slur over the first two measures. Performance instruction: *cresc. un poco*. Bass staff has a slur over the first two measures. Performance instruction: *sempre legato*.
- System 6:** Treble staff has a slur over the first two measures. Performance instruction: *ritard. un poco*. Bass staff has a slur over the first two measures.

FREYER AUG. Praktyczna szkoła na organy, łącznie z ówczesnymi przygotowawczymi na fortepian i fiszarmonie ze szczegółową uwagą na grę pedałową obligato. (Praktische Orgelschule) z tekstem polskim i niemieckim. n. 2 50.

3. Andantino.

p dolce

cresc. poco a poco

dim.

pp *cresc. un poco*

p *cresc.*

dim sempre *poco rall.*

PAZDIREK L. Praktyczna szkoła organowa. Zbiór ówionen, preludj i fug do użytku nauczycieli, organistów i wszystkich poświęcających się grze organowej. Wydanie III. . . (*) 4

4. Allegro moderato.

RZEPKO WŁAD. Szkoła na melodykon lub fisharmonię R 2.

5.

Allegretto.

The musical score is written for organ and consists of five systems. Each system has a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature is G major (one sharp) and the time signature is 2/4. The piece is marked 'Allegretto'. Dynamic markings include *p*, *pp*, and *poco rit.* at the end. Fingerings are indicated by numbers 1-5. The score includes first and second endings. The final measure of the piece is marked 'poco rit.'

FREYER A. Op. 9. Ośm preludyj na organy do użytku przy nabożeństwach, jako też do początkowego oświetlenia się w grze pedałowej obligato z dodaniem aplikatury dla nóg. . . . — 70

6. Andante non troppo lento.

The musical score consists of six systems, each with a treble and bass clef staff. The first system begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 3/4 time signature. The first measure of the treble staff contains a whole rest, while the bass staff starts with a quarter note G2. The first system includes a dynamic marking of *p₁*. The second system starts with a treble clef, a key signature of one flat, and a 3/4 time signature. The first measure of the treble staff contains a quarter note G3, and the bass staff starts with a quarter note G2. The second system includes a dynamic marking of *p*. The third system starts with a treble clef, a key signature of one flat, and a 3/4 time signature. The first measure of the treble staff contains a quarter note G3, and the bass staff starts with a quarter note G2. The third system includes a dynamic marking of *p*. The fourth system starts with a treble clef, a key signature of one flat, and a 3/4 time signature. The first measure of the treble staff contains a quarter note G3, and the bass staff starts with a quarter note G2. The fourth system includes a dynamic marking of *p* and a *cresc. sempre* instruction. The fifth system starts with a treble clef, a key signature of one flat, and a 3/4 time signature. The first measure of the treble staff contains a quarter note G3, and the bass staff starts with a quarter note G2. The fifth system includes a dynamic marking of *mf*. The sixth system starts with a treble clef, a key signature of one flat, and a 3/4 time signature. The first measure of the treble staff contains a quarter note G3, and the bass staff starts with a quarter note G2. The sixth system includes a dynamic marking of *riten. un poco*. The score is written in a style typical of early 20th-century piano literature, with clear articulation and dynamic markings.

7. Fughetta. Allegretto.

The musical score consists of six systems of two staves each (treble and bass clef). The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is 2/4. The piece begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic and includes various performance markings: *cresc.* (crescendo), *f* (forte), *p* (piano), and *riten.* (ritardando). Fingerings are indicated by numbers 1-5 above or below notes. The score features intricate melodic lines with many slurs and ties, and a bass line with frequent sixteenth-note patterns. The piece concludes with a *riten.* marking.

MONIUSZKO ST. Pieśni naszego kościoła z harmonią, złożone na organy do grania przy Mszy ozytanej przeznaczone. R. 1 40.

8. Andantino quasi Allegretto.

The musical score is arranged in six systems, each with a treble and bass staff. The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 3/4. The piece begins with a piano (*p*) dynamic. The first system includes a *poco cresc.* marking. The second system features a *p* dynamic. The third system is marked *mf*. The fourth system returns to *p*. The fifth system is marked *mf* and includes a *cresc.* marking. The final system is marked *p*. The score is filled with intricate melodic lines and accompaniment, with numerous fingerings and slurs indicated throughout.

RZEPKO A. Dwanaście nowych melodyi kolendowych, napisanych na harmonium lub organy albo na samofortepian, z dodaniem tekstu - 60 kop.

II. Preludya trzygłosowe.

II. Dreistimmige Praeludien.

9.

Allegro moderato.

1) wszystkimi głosami 8 i 4 stopowymi.

2) Pełnym organem.) (Grand jeu.)

1.) Mit allen 8 und 4 Fuss-stimmen.

2.) Volles Werk.

RZEPKO WŁAD. Trzydzieści dawnych Kolend na melodykon lub fortepian albo na 4 głosy mieszane-50 k
Tekst oddzielnie- 10 k.

10. Andante.

dolce e molto legato

cresc. poco a poco

a tempo

espress. e poco riten.

cresc. un poco

dim.

- 1.) Cały ustęp powinien być granym bardzo łagodnie 8 stopowymi głosami.
- 2.) odtąd można wzmocnić koloryt przez głos 4 stopowy.
- 3.) łagodnie bez głosu 4 stopowego jak z początku.

- 1.) Das ganze Stück soll sehr zart behandelt werden. Nur sanfte 8 Fussstimmen können hier benützt werden.
- 2.) Hier kann das Colorit durch eine 4 Fussstimme, verstärkt werden.
- 3.) Sanft, ohne 4 Fussstimme, wie oben.

11. Allegro maestoso.

1.)

f sempre legato

con Ped. ad lib.

meno forte

cresc. sempre

ff

meno forte

cresc. sempre

Ped.

Ped.

Ped.

1.) Z początku, przy *f* nie trzeba używać wszystkich głosów; dopiero przy *ff* wystąpić powinien pełny organ. Małe nuty i pauzy w niższym głosie umieszczone odnoszą się do pedału.

1.) Anfangs bei *f* braucht man nicht alle Stimmen herauszuziehen, das volle Werk muss erst bei *ff* hervortreten. Die kleinen Noten und Pausen in der Unterstimme beziehen sich auf das Pedal.

12. Andante sostenuto.

1)

p

poco cresc.

2)

p

cresc. sempre

3)

pp

dim.

pp

- 1.) łagodnymi głosami 8 stopowymi.
- 2.) dołączyć głos 4 stopowy.
- 3.) zamknąć głos 4 stopowy.
- 4.) z głosem 4 stopowym.
- 5.) łagodnie jak z początku.

- 1.) mit sanften 8 Fussstimmen.
- 2.) eine 4 Fussstimme hierzufügen.
- 3.) ohne 4 Fussstimme.
- 4.) mit 4 Fussstimme.
- 5.) zart wie anfangs.

4)

pp

dolce

p

cresc.

5)

pp

cresc. poco

a poco

Ped.

NB. Przy użyciu pedału można środkowy głos wykonać lewą ręką układem palców u spodu podanym.

NB. Bei Benützung des Pedals kann die Mittelstimme mit der linken Hand ausgeführt werden und zwar mit dem unten angegebenen Fingersatze.

13. Andante.

dolce molto tranquillo

p cresc.

espress.

dolce

cresc. un poco

- 1.) Lewa ręka może tu grać na drugiej klawiaturze.
- 2.) Na jednej klawiaturze jak z początku.

- 1.) Die linke Hand kann hier auf der zweiten Claviatur spielen.
- 2.) Auf einer Claviatur wie zu Anfang.

First system of musical notation. Treble clef, key signature of two sharps (F# and C#). The right hand features a melodic line with slurs and fingerings (2, 5, 1, 3, 5). The left hand has a bass line with slurs and fingerings (1, 1, 2, 1, 2, 1, 2). The system concludes with the dynamic marking *pp* and the tempo instruction *poco riten.*

Second system of musical notation, starting with a second ending bracket labeled "2)". The tempo is marked *a tempo*. The right hand has a melodic line with slurs and fingerings (1, 2, 3). The left hand has a bass line with slurs and fingerings (1, 2, 1, 2, 3). The dynamic marking *dolce* is present.

Third system of musical notation. Treble clef, key signature of two sharps. The right hand has a melodic line with slurs. The left hand has a bass line with slurs.

Fourth system of musical notation. Treble clef, key signature of two sharps. The right hand has a melodic line with slurs and fingerings (1, 2, 3, 4, 5, 4, 4, 5, 5, 5). The left hand has a bass line with slurs and fingerings (1, 2, 3, 1, 2, 3, 1, 5). The system concludes with the dynamic marking *p*.

Fifth system of musical notation. Treble clef, key signature of two sharps. The right hand has a melodic line with slurs and fingerings (4, 5, 3, 5, 3, 2). The left hand has a bass line with slurs and fingerings (2, 3, 1, 5, 3, 2, 1, 2, 3, 4). The system concludes with the dynamic marking *pp* and the instruction *dim.*

14. Andantino. Na temat ludowy.

Volksweise.

The musical score is written for piano in G major and 3/8 time. It consists of six systems of two staves each. The music features a variety of dynamics including *p*, *pp*, and *cresc.*, and includes performance instructions like *vibr.* and *dolce*. Fingerings and articulation marks are provided throughout the piece.

1.) Tutaj można użyć głosów charakterystycznych naśladujących kobzę i fujarkę ale zawsze nie za- nadto jaskrawych.

1.) Hier können charakteristische Stimmen wie Schalmei benutzt werden jedenfalls aber darf die Färbung nicht zu grell ausfallen.

15. Andante con moto. Na temat „W złobie leży”

Volksweise.

p dolce *pp*

mf *pp*

f *pp e molto tranquillo*

dolce

p *poco cresc.*

- 1.) Tu można użyć drugiej klawiatury w prawej ręce ale z bardzo łagodnymi głosami.
- 2.) Na pierwszej klawiaturze.
- 3.) jak przy 1)
- 4.) Na pierwszej klawiaturze wzmocnionej głosami 4 stopowymi.
- 5.) Obie ręce na drugiej klawiaturze, w pierwszej zaś klawiaturze zamknąć głosy 4 stopowe.
- 6.) Na pierwszej klawiaturze.
- 7.) Na dwóch klawiaturach; pierwszą należy trochę wzmocnić; pedałem można tu znacznie ułatwić wykonanie ustępu trochę, trudniejszego.

- 1.) Hier kann das zweite Manual in der rechten Hand, doch mit sehr zarten Stimmen benützt werden.
- 2.) Erstes Manual.
- 3.) Wie bei 1.)
- 4.) Erstes Manual durch 4 Fusstimmen verstärkt.
- 5.) Beide Hände auf dem zweiten Manual, zum ersten Manual die 4 Fusstimmen stopfen.
- 6.) Erstes Manual.
- 7.) Beide Manuale, das erste etwas stärker; das Pedal kann hier die Ausführung der etwas schwierigeren Stelle bedeutend erleichtern.

16. Andante sostenuto.

1.) Cały ten ustęp powinien być granym łagodnie, przy *mf* można użyć głosów trochę ostrzejszych, przy *pp* trzeba znacznie ciszej grać niż z początku, na dwa takty przed ostatnim *p* powinno się wrócić do pierwotnego kolorytu.

1) Das ganze Stück soll zart behandelt werden, bei *mf* können etwas schärfere Stimmen gezogen werden als zu Anfang, zwei Takte vor dem letzten *p* muss das ursprüngliche Colorit wiederkehren.

III. Preludya czterogłosowe. III. Vierstimmige Praeludien.

17. Allegretto.

W. Żeleński, Op. 38.

1) *dolce*
molto legato
crescendo poco a poco

sfz
dimin.
dolce

mf
p

mf

diminuendo
pp
pp

1) Cały ten ustęp nadaje się więcej do harmonjum aniżeli do organów, a to z powodu stylu przeważnie homofonicznego. Urządzenie głosów i klawiatur zostawiamy zupełnie smakowi organisty, z wyłączeniem wszakże wszystkich głosów czterostopowych, które dopiero przy 2) mogą być użyte. Przy 3) trzeba je znowu zamknąć, a nawet później zmniejszyć liczbę głosów ośmiostopowych dla otrzymania diminuenda.

1) Das ganze Stück eignet sich mehr für das Harmonium als für die Orgel in Folge des darin vorwiegenden homophonischen Styles. Die Disposition der Stimmen und Claviere überlassen wir ganz dem Geschmacke des Organisten, jedoch mit Ausschliessung aller grellen 4 fuastimmen die erst bei 2) angebracht werden können Bei 3) müssen dieselben gestopft, und sogar das ganze Manual allmählig geschwächt werden, um das diminuendo erhalten zu können

18. Andante non troppo lento.

1) *p*

2) *p* *crescendo poco a poco*

dimin. *espress.*

3) *p*

4) *poco espress.*

- 1.) Łagodnie 8 stopowymi głosami.
- 2.) Na dwóch klawiaturach.
- 3.) Na pierwszej klawiaturze wzmocnionej głosami 4 stopowymi.
- 4.) Na drugiej klawiaturze.
- 5.) Na pierwszej klawiaturze.
- 6.) Łagodnie jak z początku bez głosów 4 stopowych.
- 7.) Na drugiej klawiaturze
- 8.) Na pierwszej klawiaturze z głosami 4 stopowymi.
- 9.) Na drugiej klawiaturze.

- 1) Sanfte 8 fufsstimmen.
- 2) Beide Manuale.
- 3) Erstes Manual mit 4 Fufsstimmen verstärkt.
- 4) Zweites Manual.
- 5) Erstes Manual.
- 6) Zart wie Anfangs ohne 4 Fufsstimmen.
- 7) Zweites Manual.
- 8) Erstes Manual mit 4 Fufsstimmen.
- 9) Zweites Manual.

5)

cresc. *sfz*

2 3 4

1 2 3 4 5

Detailed description: This musical exercise consists of two staves. The right hand plays a series of chords and eighth notes, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment. The piece starts with a piano dynamic and gradually increases to a forte dynamic, marked with 'cresc.' and 'sfz'. Fingering numbers are provided for several notes.

6)

dimin. *p* *crescendo*

2 1 4

3 2 5

4 2 1 4

5 3 1

3 2 5

Detailed description: This exercise features a piano dynamic and a crescendo. The right hand has a melodic line with slurs, and the left hand has a rhythmic accompaniment. Dynamics are marked as 'dimin.', 'p', and 'crescendo'. Fingering numbers are included throughout.

7)

sfz *p* *dolce*

5 2 5 4 2 1 3

4 2 3

4 2 1 3 4 5

1 2

1 2

1 2

Detailed description: This exercise includes piano, forte, and dolce dynamics. The right hand has a melodic line with slurs, and the left hand has a rhythmic accompaniment. Dynamics are marked as 'sfz', 'p', and 'dolce'. Fingering numbers are included throughout.

8)

crescendo

5 4 1 2

2 4

5 4 5 4

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

Detailed description: This exercise features a piano dynamic and a crescendo. The right hand has a melodic line with slurs, and the left hand has a rhythmic accompaniment. Dynamics are marked as 'crescendo'. Fingering numbers are included throughout.

9)

p *pp*

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

Detailed description: This exercise features piano and pianissimo dynamics. The right hand has a melodic line with slurs, and the left hand has a rhythmic accompaniment. Dynamics are marked as 'p' and 'pp'. Fingering numbers are included throughout.

19

Andantino.

- 1) Pierwsze cztery takty powinny być grane na drugiej klawiaturze bardzo łagodnie; takty zaś 5-8 na pierwszej cokolwiek ostrzej. Według tego takty 9-16.
- 2) Na pierwszej klawiaturze.
- 3) Jak przy 1)
- 4) Na pierwszej klawiaturze.
- 5) Na drugiej klawiaturze.

- 1) Die ersten vier Takte müssen auf dem zweiten Manuale recht zart, Takt 5-8 dagegen auf dem ersten etwas schärfer gespielt werden. Eben nach diesem Takt 9-16.
- 2) Erstes Manual.
- 3) Wie bei 1)
- 4) Erstes Manual.
- 5) Zweites Manual.

3) 4)

pp *cresc.*

dolce

cresc. poco a poco

5

5)

pp

20. Allegro maestoso.

Cały ten ustęp powinien być odegrany na pierwszej klawiaturze wszystkimi głosami. Przy **fff** połączyć nawet trzeba oba manuały.

Uwaga. Pedal oznaczonym został tylko tam, gdzie jest koniecznym dla siły. Biegły jednak organista może go wszędzie używać gdzie tylko głos bassowy jest czynnym. Przy NB. można użyć także pedału od h, ostatniej nuty w takcie, a nawet przy **fff** e i dis trzeba wziąć podwójnie.

Das ganze Stück muss sehr stark auf dem Hauptmanuale gespielt werden, bei **fff** sind sogar beide Manuale zu koppeln.

Anmerkung. Das Pedal ist nur dort angedeutet, wo es zur Förderung der Kraft unbedingt notwendig ist. Ein fertiger Organist aber, kann dasselbe überall benutzen, wo nur die Bassstimme tätig ist. Bei NB. kann sogar das Pedal von h, nämlich von der letzten Note des Taktes, und bei **fff** doppelt angebracht werden.

21.

Quasi Allegretto. Na temat „Anioł Pasterzom mówi“

Weihnachtslied.

1.) *mf* *cresc.*

2.) *p* *poco cresc.*

3.) *f* *riten.*

1.) wszystkimi głosami 8, 4 i 2 stopowymi.
 2.) łagodnie na dwóch klawiaturach.
 3.) wszystkimi głosami na pierwszej klawiaturze, przy *p* należy przenieść prawą rękę na drugą, przy *f* zaś wrócić napowrót na pierwszą klawiaturę.

1.) Mit allen 8, 4, und zweifuss Stimmen.
 2.) Sanft auf beiden Manualen.
 3.) Erstes Manual mit allen Stimmen, bei *p* muss die rechte Hand auf das zweite Manual übertragen werden, bei *forte* aber wieder auf das erste zurückkehren.

22. Allegro moderato. Kolęda.

Weihnachtslied.

1.)

pp *dolce*

Red.

3.)

p *pp*

4.)

dolce

5.)

6.)

Detailed description: This is a piano score for a Christmas carol. It consists of six systems of music, each with a treble and bass clef staff. The first system is marked '1.)', 'pp', and 'dolce'. The second system continues the piece. The third system is marked '3.)', 'p', and 'pp'. The fourth system is marked '4.)' and 'dolce'. The fifth system is marked '5.)'. The sixth system is marked '6.)'. The score includes various musical notations such as notes, rests, slurs, and dynamic markings. Fingerings are indicated by numbers 1-5. The piece is in a 3/4 time signature and a key signature of one flat (B-flat).

7.)
pp
espress.
cresc.

8.)
f
Ped.

f
Ped.

cresc.
Ped.

9.)
ff
poco riten.
Ped.

- 1.) prawa ręka na drugiej klawiaturze
- 2.) obie ręce na drugiej klawiaturze
- 3.) na pierwszej klawiaturze
- 4.) jak przy 1.)
- 5.) prawa ręka na pierwszej, lewa na drugiej klawiaturze
- 6.) na pierwszej klawiaturze
- 7.) na drugiej klawiaturze
- 8.) na pierwszej klawiaturze wszystkimi głosami
- 9.) połączyć oba manualy

- 1.) Die rechte Hand auf dem zweiten Manuale
- 2.) beide Hände auf dem zweiten Manuale
- 3.) Erstes Manuale
- 4.) wie bei 1.)
- 5.) Die rechte Hand auf dem ersten, die linke auf dem zweiten Manuale
- 6.) Erstes Manuale
- 7.) Zweites Manuale
- 8.) Erstes Manuale mit allen Stimmen.
- 9.) Beide Manuale koppeln.

23.

Andante. Na temat „Kto się w opiekę“

Kirchenlied.

1.)

molto legato

con Pedale

43

45

54

2.)

crescendo

dimin.

pp

dolce

senza Pedale

45

crescendo

84

45

84

31

21

con Pedale

- 1.) łagodnie 8 stopowymi głosami; przy crescendo można dodać i głosy 4 stopowe.
- 2.) o ile możliwości urozmaicać koloryt dwiema klawiaturami.
- 3.) pełnym organem.
- 4.) na drugiej klawiaturze.
- 5.) na pierwszej klawiaturze łagodnie.

- 1.) Sanfte 8 Fussstimmen, bei crescendo können auch 4 Fussstimmen beigelegt werden.
- 2.) Die Abwechslung der Manuale der Färbung wegen ist besonders zu empfehlen.
- 3.) Volles Werk.
- 4.) Zweites Manual.
- 5.) Erstes Manual recht zart.

24. Andante sostenuto.

1.)

pp

cresc.

2.) poco piu mosso

And.

3.) *p*

4 3 2 1 2 3 4 2 1 2 1 2 1 2 1

Tempo I.

4.) *pp*

riten.

dolce

And.

5.) *pp*

- 1.) Na drugiej klawiaturze łagodnie; od taktu 9 można zmienić trochę koloryt.
- 2.) Na pierwszej klawiaturze.
- 3.) Prawa ręka na drugiej klawiaturze.
- 4.) Na pierwszej klawiaturze łagodnie.
- 5.) Jak przy 3.

- 1.) Zweites Manual recht zart, von Takt 9 kann die Färbung etwas gewechselt werden.
- 2.) Erstes Manual.
- 3.) Die rechte Hand auf dem zweiten Manual.
- 4.) Erstes Manual recht zart.
- 5.) Wie bei 3.

25. Andante sostenuto. Na temat „Święty Boże“

Kirchenlied.

1.)

mf *pp* *f*

pp *f* *ped.*

3.) *dolce*

pp

pp *poco cresc.* *ped.*

4.)

f *poco a poco stringendo* *ped.*

Con moto *ped.*

Tempo I sostenuto

5.)

- 1.) Nuty pojedyncze chorału należy grać na pierwszej klawiaturze 8 stopowymi głosami, akordy zaś przenieść na drugą.
- 2.) Na pierwszej klawiaturze wzmocnionej.
- 3.) Na drugiej klawiaturze.
- 4.) Na pierwszej klawiaturze, którą przy *con moto* należy jeszcze wzmocnić.
- 5.) Prawa ręka na drugiej klawiaturze, w pierwszej zaś użyć łagodnych głosów 8 stopowych.

- 1.) Die einfachen Noten des Chorals soll man auf dem ersten Manual mit 8 Fussstimmen spielen die Akkorde aber übertrage man auf das zweite Manual.
- 2.) Erstes Manual verstärkt
- 3.) Zweites Manual
- 4.) Erstes Manual, bei *con moto* noch etwas stärker.
- 5.) Die rechte Hand auf dem zweiten Manual, dem ersten kommen sanfte 8 Fussstimmen zu